

წმინდა და ნეტარი მოწამის აბოს წამება

რომელიც ეწამა ქართლში, ქალაქ თბილისში, სარკინოზთა ხელით, გამოთქმული საბანის ძის იოანეს მიერ სამოელის, ქრისტესმიერ ქართლის კათალიკოსის, ბრძანებით

პირველი თავი: ღვთისმსახური და მარტვილთმოყვარე კრებულისთვის თხოვა, უწყება და სწავლება, და ამ ახალი მოწამის აბოს ხსენება.

მეორე თავი: ნეტარი აბოს ქართლში შემოსვლა და ნათლისღება.

მესამე თავი: წმინდა აბოს მარტვილობა.

მეოთხე თავი: სანატრული წმინდა მოწამე

პირველი თავი

შეკრებილ ღვთისმსახურთა მიმართ უწყება, მარტვილთმოყვარეთათვის სწავლება და ამ ახალი მოწამის, წმინდა აბოს ხსენება.

მამისთვის საყვარელნო, და ქრისტეს მეგობარნო და მონანო, და სულიწმინდის სამკვიდრებელნო, გხედავთ თქვენ როგორც ღვთისგან შეცნობილთ და ღვთის შემცნობელთ. მიტომაც გიწოდეთ თქვენ ქრისტეს მონებად და მეგობრებად; “მონებად” იმის გამო, რომ “მისი პატიოსანი სისხლით ხართ თქვენ ნაყიდი” (1კორ. 6.20), ხოლო “მეგობრებად” იმიტომ, რომ მისი შექმნილები და დაბადებულები ვართ და მისი სიყვარულით მოვნათლულვართ.

ახლა, გვედრებით თქვენ ქრისტეს მიმართ, რომ წადიერი გულით მომაპყროთ თქვენი ეგ ხილული ყურთასმენა, უფრო კი თქვენი გულისა და გონების ეგ გრძნობადი ყურნი გახსნათ მოსასმენად და უმასპინძლოთ ამ ჩემს სიტყვებს, რადგან [ეს სიტყვები] ქრისტესთვის არის და მისი სანატრული მოწამეებისთვის, რომ მიიღოთ ისინი თქვენი სხეულის კარავში და სამყოფელი მოუმზადოთ მათ, რადგან უფალს ნებავეს დამკვიდრება თქვენი [სხეულის] ნაწილებში, როგორც თქვა ეს წმინდა პავლე მოციქულმა, ეკლესიათა მოძღვარმა: “ტაძრები ხართ ღვთისა და სულიწმინდაა დამკვიდრებული თქვენში” (კორ. 3.16). უფალიც ამბობს წინასწარმეტყველის მიერ: “მე მოვალ და დავმკვიდრდები თქვენში” (ზაქარ. 2.10), და წმინდა სახარებაში კი ამბობს: “ღვთის სასუფეველი თქვენს გულებშია” (ლკ. 17.21).

ამიტომ, საყვარელნო, ნუ მოგეწყინებათ ამ სიტყვათა სმენა, რომ ფუჭად არ დავშვრეთ, - მე სიტყვით, თქვენ კი სმენით, - რათა ერთად მოგვცეს ჩვენ უფალმა ჩვენი გარჯის საზღაური.

ამასთან, არათუ მარტოოდენ ჩემთვის არის საშური წმინდა მოწამის ამ საწადელი მარტვილობის სმენა, არამედ, ასევე, მართებს ყველა თქვენგანს, რომ გაკვირვებაში იყოს ჩემთან ერთად, რომლებიც კი “მეშვიდე ათასწლეულში”, - ამ “შემოკლებულ დროში”, - ვდგავართ, რა დროისთვისაც უფალი ამბობს: “ბევრი შეცდება და ბევრს შეაცდენენ” (მთ. 24.5.11), და მოციქული პავლე მისწერს ტიმოთეს: “მოვა დრო, როდესაც ამ მაცხოვრებელ მოძღვრებას აღარ განიკუთვნებენ, არამედ საკუთარი სურვილისამებრ თვითონვე შეიკრებენ მოძღვრებას ყურთა ქავილით, როდესაც ჭეშმარიტებისგან მიაბრუნებენ ყურთასმენას და ზღაპრებს მიუბრუნდებიან” (II ტიმ. 4.3-4), რაც ხდება კიდევ ახლა ამ დროს ჩვენს შორის, რადგან მრავალი ჩვენგანი, რომლებიც მიწის ამ კიდეში ვართ, ამ ჩვენმა ზედამხედველებმა, ამჟამინდელმა ბატონ-პატრონებმა, თავიანთი თვითრჯულობითი მოძღვრების მზაკვრობით

ქრისტესგან განდგომილებმა, სასტიკისა და სივერაგის გზით და საცთურების ხრიკით შეაცდინეს და გადადრიკეს ჭეშმარიტების გზისგან, და ისინი, რომლებიც ხუთასი წლის განმავლობაში და უფრო ადრეც ნათლისღების წმინდა მადლით არიან რჯულდებულნი, ქრისტეს სახარების ჭეშმარიტებას აცდნენ. იმ დროიდან დღემდე ქრისტიანთა შვილები გადააგვარეს, ნაწილი - ძალადობით, ნაწილი - მოტყუებით, ნაწილი - ახალგაზრდული უმეცრებით, ნაწილი - მზაკვრობით, სხვები კი, რომლებიც ვართ-და მორწმუნეები, ძალადობის ქვეშ დამონებულნი და სინაკლულითა და სიგლახაკით, როგორც რკინით, შეკრულები, მათი ხარკის ქვეშ გვემულები, დატანჯულები და მეტად მძიმედ ვნებულნი, შიშით ვილევით და ვირხევით, როგორც ლერწმები - ძლიერი ქარისგან, მაგრამ, ჩვეულებისამებრ მამაპაპეული მსვლელობისა, ქრისტეს სიყვარულითა და შიშით, და ჭირთა მოთმენით, არ შორდებიან ღვთის მხოლოდშობილ ძეს.

ასეთ დროს გამოჩნდა ახოვნად ეს წმინდა მოწამე, რომელიც არათუ თავიდანვე ჩვენგანი იყო, არამედ მოვიდა იგი, უცხო უცხო რჯულით, უმეცარი ჩვენი სარწმუნოებისა, და ქრისტეს, ჩვენს ღმერთს, შეემეცნა, რის გამოც დღეს წმინდა და ახალი მოწამის ამ ახალმა დღესასწაულმა და ზეიმმა კვლავ გვირგვინი დაადგა ეკლესიას და ქრისტიანთა მთელი კრებული ერთბაშად გაანათა. ყველა პიროვნება ღირსი გახდა ამ დღეს ქრისტეს, ჩვენი ჭეშმარიტი ღვთის, მიმართ მეტისმეტი მადლიერების შეწირვისა, რადგან გაორმაგდა ღვთისგამოცხადების ეს დღესასწაული და მამაღმერთის მადლმა თავისი საყვარელი ძის ჩვენდამი გამოჩინებით და მისი წმინდა სულის გადმოსვლით სარწმუნოებისგან დაწნული გვირგვინი თავის მარტვილებს დაადგა ეკლესიის თავზე, რის გამოც დღესასწაულთა ეს სიმრავლე, როგორც გვირგვინი, გარშემო ადგას მას და ღვთისმოყვარეებს ჩვეულება აქვთ ყოველჯამს მასში შეკრებისა საღვთო დიდებისათვის, რადგან თავიანთი ერთად შეკრებით მრავალ ღვთისმსახურებას აჩვენებენ, თუმცა არათუ ფუჭ განცხრომათა და საჭმელთა ნაყროვნების განუძღომლობა იჩენს თავს მათში, არამედ ყველა გემრიელი საჭმლის სანაცვლოდ საღვთო სიტყვათა ძალა ტკბილად გამოდის მათი პირიდან, ვინაიდან წინასწარმეტყველის სიტყვა ხმოვანებს მათში: “ტკბილია ჩემს სასაში შენი სიტყვები, უფალო, თაფლზე მეტად - ჩემს პირში” (ფს. 118.103). მართლაც, საჭმელთა შეკრებას განძღომაც ახლავს, ხოლო ღვთის სიტყვათა გახსენებას არ ახლავს განძღომა ღვთისმოყვარე სულებისთვის, და კიდევ, “მის წმინდა მარტვილთა ხსენებით ვინ განძღობა მარტვილთმოყვარე?”. ამასთან, მათ ერთგულებაც აქვთ უფლისადმი, რადგან ასე ეუბნება უფალი თავის წმინდანებს: “ვინც თქვენ მიგიღებს, მე მიმიღებს” (მთ. 10.40). ამიტომ, უფრო გულმოდგინედ იმ საღვთო [საქმეებისთვის] ხდება მათი შეკრება: იქ წარმოადგენენ ისინი ცხოვნების სიტყვებს, იქ იზრდება წმინდა სამების სარწმუნოება, იქა სიტკბოების სწავლებანი, მადლის მოძღვრებანი, მამათმთავართა მშვენიერება, წინასწარმეტყველთა დიდება, მოციქულთა ქადაგებანი, მოწამეთა მოღვაწეობა, ქრისტეს თავდებობა ჩვენთვის - ვნება, რადგან სიმტკიცე და სიხარული ხდება ჭაბუკებისთვის თხრობა ქრისტეს მოღვაწეთა სიმხნის შესახებ, სიამაყე და მხიარულება მოხუცებულთათვის - ხსენება მარტვილთა ღვაწლისა, საწადელი და სასურველი მღვდელთათვის და ეკლესიის ყრმათა, მოწაფეთა და შვილთათვის - წმინდანთა დღესასწაულის ზეიმი, და ემსგავსება მათი ხმები ეკლესიის შიგნით გალობისშემსხმელ ანგელოზებს, და სულიწმინდა, თაყვანცემული, ხარობს მათ შორის, და მამა იდიდება, და ძის ქველმოქმედება და კაცთმოყვარეობა იქადაგება, რადგან ყოვლისმპყრობელმა ღმერთმა და

ჰეტად უხვმა უფალმა, რომელმაც არ უგულბებელი ადამიანთა ურვა და კაცთა სიყვარულის გამო წმინდა ქალწულისგან ხორცი შეიმოსა, თავისი წმინდა ხორცით სამოთხიდან გამოვარდნილი ადამიანი, დაცემული, ზეცისკენ აიხმო, და აღირსა მას მიუწვდომელი საიდუმლო, - იესო ქრისტეს ქვედადაბლება ჩვენთვის, ის, რაც [აქამდე] არ არსებობდა, და შენარჩუნდა ის, რაც არსებობდა - ჩვენი მაცხოვრის, იესო ქრისტეს დიდება, რადგან ქვედადაბლდა იგი, გვიხსნა ჩვენ, ამაღლდა ზეცად, საიდანაც გადმოვიდა, თან აიყვანა ჩვენი ეს მიწისაგანი კაცება და [ეს კაცება] მჯდომარეა მამის მარჯვნივ, რაც საკვირველად შეიერთა [მისმა] ღმრთეებამ განგებულებით, რომელიც ამ ორივე ბუნებით იქადაგება ერთ ძედ, ღმერთად და ადამიანად განყოფის გარეშე, იგივე არის რა სახელით “ემმანუელი - ღმერთი და ადამიანი ჩვენთან” (შდრ. მთ. 1.23), “რათა მისი სახელის მიმართ მოდრკეს ყველა მუხლი ზეცისათა, ამქვეყნისათა და ქვესქელის [მკვიდრთა] და ყველა ენამ აღიაროს” მისი სახელი (შდრ. ფილიპ. 2.10-11), რადგან საშინელია, წმინდაა, ყოვლადძლიერია, საკვირველია, უფალია და ყოვლისმპყრობელია მისი სახელი. არ ძალგვიძს ჩვენ მივწვდეთ მისი სახელის სიმდიდრეს, მაგრამ, ჩემი უძლურებისა და თქვენი გულმოდგინების შესაბამისად, შევუდგები იმის უწყებას თქვენთვის, საყვარელო, რომ არის იგი კარი, გზა, ტარიგი, მწყემსი, ლოდი, მარგალიტი, ყვავილი, ანგელოზი, კაცი, ღმერთი, მატლი, მიწა, მარილი, მატლი, მდოგვის მარცვალი, სიმართლის მზე, უკვდავი მამის ძე, ერთი ღმერთი - გარდაუქმნელი, განუქარვებელი, შეუცვლელი, რადგან გარდაუქმნელი და განუქარვებელია ღმრთეების ბუნება [მისი] ხორცშესხმისა და [ადამიანურ ბუნებასთან] შეერთების შემდეგ, რომლის შესახებაც, თუკი შევძლებ, თითოეულ ამ სახელდებასთან დაკავშირებით ჭეშმარიტს გაუწყებთ თქვენ, თუმცა კი გაუწყებთ მისივე მაღლით თქვენ, ქრისტესმოყვარეებს:

“კარი” ეწოდა, რადგან თქვა: “მე ვარ კარი ცხვრებისა” (ი. 10.7), ვინაიდან ჭეშმარიტად მის მიერ, როგორც სასუფევლის კარში, შევდივართ მისდამი მორწმუნეები.

“გზა” ეწოდა, რადგან თქვა: “მე ვარ გზა, ჭეშმარიტება და ცხოვრება” (ი. 14.6), ვინაიდან გზა ხდება იგი ჩვენთვის, ზეცად ამსვლელთათვის.

“ტარიგი” ეწოდა, “რადგან ჩვენთვის დაიკლა” (1კორ. 5.7) და მარადის ცოცხალია და საუკუნო ცხოვრებას გვანიჭებს თავისი ხორცისა და სისხლის ჩვენდამი განაწილებით.

“მწყემსი” ეწოდა, რადგან თქვა: “მე ვარ კარგი მწყემსი” (ი. 10.14). ჭეშმარიტად ასეა, რადგან მოგვაქცია მან გზასაცდენილი ცხვრები, ამასთან, ლომი, ჩვენი მტერი, ჯვრის კვერთხით მოკლა, ხოლო ამ ლომისგან განადგურებული სხეული პირველქმნილი [ადამიანისა] თავისი ღმრთეების ძალით კვლავ გააცოცხლა და შხამიანი მგლის ნაკბენი თავისი ჭრილობით განკურნა, მომაკვდინებელი შხამი კი თავისი ღმრთეების წამლით გააქარწყლა, აღასრულა რა წინასწარმეტყველის მიერ ნათქვამი სიტყვა: “დაიჭრა იგი ჩვენი ცოდვების გამო და მისი ჭრილობით ჩვენ განვიკურნეთ” (ეს. 53.5).

“თავსაკიდური ლოდი” ეწოდა წინასწარმეტყველის მიერ (ფს. 117.22), რადგან იგია, რომელიც შეურაცხყოფილი და უკუდებული გახდა, მღვდელთმოდვართა და მწიგნობართა მიერ, ებრაელთა ტომისგან იერუსალიმში, თუმცა მთელი ცისქვეშეთის თავი გახდა იგი.

“მარგალიტი” ეწოდა (შდრ. მთ. 13.45-46), რადგან იგი, როგორც მარგალიტი, ღმრთეებით ბრწყინდება ორ ფიცრს - სულსა და ხორცს - შორის, რომელსაც სასუფევლის ღვთისმოყვარე

ვაჭრები სარწმუნოებით ეძიებენ არა როგორც ღმერთს შიშველს და ადამიანს ლიტონს, არამედ როგორც ღმერთსა და ადამიანს, და ისინი მთელი საუნჯის დახარჯვით და თავიანთი სისხლის დანთხევითაც კი სარწმუნოებით ყიდულობენ მხოლოდ მას, დიდფასიანს.

“მარილი” ეწოდა, რადგან ჩვენს ამ ცოდვით შერყვნილ ხორცს მიეახლა, კერპთმსახურების სიმყრალე გაგვაშორა და ჩვენი სულები ღმრთისმსახურების სარწმუნოებით სურნელოვნად შეაზავა.

“ყვავილი” ეწოდა, რადგან იესეს ძირიდან ყვავილად აღმოცენდა (ეს. 11.1) ეკლესიაში წმინდა ქალწულ მარიამისგან ხორციელად, ხოლო ღმრთეების სურნელებით მადლის სული მოჰფინა ჩვენზე.

“ანგელოზი” ეწოდა, რადგან წინასწარმეტყველის მიერ სახელად აქვს მას “დიდი განზრახვის ანგელოზი, საკვირველი” (ფს. 9.6), რომელიც მამის მიერ მხსნელად მოვიდა ჩვენთან.

“ადამიანი” ეწოდა, რადგან წინასწარმეტყველმა თქვა: “ადამიანია და ვის ეცოდინება იგი” (იერ. 17.9). ჭეშმარიტად სრული ადამიანობა შეიმოსა მან ცოდვის გარეშე და თავისი ღმრთეება ჩვენ გამოგვიცხადა.

“ღმერთი” ეწოდა, როგორც თქვა ნეტარმა იოანე მახარებელმა: “ღმერთი იყო ის სიტყვა და ყველაფერი მის მიერ შეიქმნა, რამდენიც კი შეიქმნა” (ი. 1.3).

“სინათლე” ეწოდა მის მიერვე, რადგან თქვა: “იყო ჭეშმარიტი სინათლე, რომელიც ასინათლებს ყველა ადამიანს, ამქვეყნად მომსვლელს” (ი.1.9).

“მიწა” ეწოდა, როგორც თქვა დავითმა: “მიწამ გამოიღო თავისი ნაყოფი. გვაკურთხე ჩვენ, ღმერთო, ღმერთო ჩვენო” (ფს. 66.7). ჭეშმარიტად, მიწის დამბადებელი მიწაზე მოვიდა და მიწის მტვრით შექმნილთაგან აღმოცენდა მიწიდან მიწამტვრის ბუნების მქონე ხორცი, როგორც მშვენიერი ჯეჯილი, და ნაყოფად გამოიღო თავისი წმინდანები: მოციქულები, მოწამეები, მართალნი, და ეს დაწყველილი მიწა კურთხევის ნაყოფით აავსო.

“მდოგვის მარცვალი” ეწოდა, რადგან იმცირებს იგი თავის თავს და მიემსგავსება ჩვენს აღნაგობას, რომ ჩვენი სულის ხნულში დაირგოს, ღრმად გაიზას ძირი, თავისი ჯვრის რტოებზე შეგვკრიბოს, ამალღდეს და თავის თავთან ერთად ჩვენც აგვამაღლოს.

“მატლი” ეწოდა, რადგან თქვა: “მატლი ვარ და არა ადამიანი” (ფს. 21.7), ვინაიდან ღმრთეების გამობრწყინებით თავისი ეს ღმრთეება როგორც ანკესი თავის სხეულში დაფარა ისე როგორც მატლში, ჩააგდო იგი ამ სოფლის ზღვაში და ამოიღო როგორც კეთილმა მეთევზემ, რის შესახებაც ამბობს: “შეიპყრობ დიდ ვეშაპს ანკესით და გააცვამ მას ყბებზე აღვირს და კაუჭს მის ცხვირში” (მდრ. იობ. 40.20-21). ეს არის ეშმაკი, რომელიც შეიპყრო მან და შემუსრა მისი მზაკვრობები, რის შესახებაც მოწმობს დავით მეფსალმუნე: “შენ შემუსრე იმ ვეშაპის თავები” (ფს. 73.13-14).

“სიმართლის მზე” ეწოდა, რადგან თქვა წინასწარმეტყველმა: “და გამოგიბრწყინდებათ თქვენ, მისი სახელის მოშიშთ, სიმართლისმზე, რომელსაც აქვს კურნება თავისი ფრთების ქვეშ” (მალაქ. 4.2), ვინაიდან სწორედ იგია, რომელიც იფარავს და ათბობს, და “არაფერია, რაც დაეფარება მის სიცხეს”.

ხოლო არათუ მე თვითონ განგიმარტეთ თქვენ ამათგან რაიმე, საყვარელო, ქრისტესმოყვარელო და სწავლისმოღვაწეო, არამედ ამას მოწმობს საწინასწარმეტყველო წიგნები, მოციქულთა ქადაგება, წმინდა სახარებათა ნაწერები და ნეტარ მამათა და მოძღვართა მიერ დადგენილი სარწმუნოება, რადგან უცხელი სარწმუნოება დიდი საუნჯეა მორწმუნეებისთვის, რომლებიც მადლს იღებენ შენგან, ზეცათა მამაო, ღმერთო და უფალო ცხოვრებისმომცემელო, ვინაიდან ქრისტიანთა სარწმუნოება დიდი მოძღვრებაა . ამ მადლით გეთაყვანებიან შენ მართალნი, გაკურთხევენ შენ წმინდანნი, გალიარებენ შენ მარტვილნი, ღირსნი ხდებიან რა დევნულებისა შენს გამო, რომელიც ევნე ჩვენთვის, ქრისტე ღმერთო. ისინი მოწმობენ შენს მიმართ, შენ გაფარებენ თავს და არაფრად აგდებენ ეშმაკის მაცთუნებლობასა და მის მსახურთა ძალადობას, რადგან არათუ მარტოოდენ ბერძნებმა მოიპოვეს ეს ღვთისმიერი სარწმუნოება, არამედ - ჩვენც, ამ შორეულმა მოსახლეებმა, როგორც მოწმობს უფალი და ამბობს: “მოვლენ აღმოსავლეთიდან და დასავლეთიდან და დასხდებიან აბრაამის, ისაკისა და იაკობის წიაღში” (შდრ. მთ. 8.11). აჰა, ქართლის მოსახლეებსაც აქვთ სარწმუნოება და წოდებულია [ქართლი] წმინდანთა დედად, რომელთაგან ერთნი საკუთრივ აქაური მცხოვრებნი იყო, მეორენი კი - უცხონი და სხვა ადგილიდან მოსულნი დრო და დრო, მოწამებად რომ ჩნდებოდნენ ქრისტე იესოს, ჩვენი უფლის მიერ, რომლისაც არის დიდება უკუნითი-უკუნისამდე. ამინ.

მეორე თავი

წმინდა მოწამე აბოს ქართლში შემოსვლა და ნათლისღება

რადგან იყო დრო, როდესაც ქართლის ერისთავი სახელით ნერსე, ადარნესე კურაპალატისა და ერისთავის ძე, ხმობილ იქნა ბაბილონის ქვეყანაში სარკინოზთა იმჟამინდელი ხელისუფლის, ამირა მუმნი აბდილას მიერ, რომელიც იყო დიდ ქალაქ ბაღდადში, მან რომ ააშენა; ხოლო ბოროტი ადამიანების დაბეზლებით საპყრობილეში ჩააგდო მან ნერსე, ქართლის ქვეყნის ერისთავი, და შეპყრობილი იყო იგი იქ სამი წლის განმავლობაში, სანამ, ღვთის ბრძანებით, არ მოკვდა აბდილა ამირა მუმნი და არ დაჯდა მის ნაცვლად მისი ძე მაჰდი, ქველმოქმედმა ღმერთმა კი დააჯერა მაჰდი ამირა მუმნის გულს ნერსეს გაშვება, გამოიყვანა იგი იმ მწარე საპყრობილისგან და კვლავ ერისთავად გამოუშვა აქ, მის ქვეყანაში.

ახლა მსურს, ქრისტესმოყვარეო, რომ ამიერიდან ამ წმინდა და სანატრული მოწამის აბოს შესახებ გაუწყოთ, როგორ ან რაგვარად მოხდა, ან საიდან მოაღწია მან აქ. იგი იყო აბრაამის შთამომავალი, ისმაელის ძეთაგან, სარკინოზთა ტომიდან, და არათუ უცხო მოდგმისა ანდა ხარჭის ნაშობი, არამედ ყოვლითურთ არაბთა მოდგმისა მამით და დედით, რომლის მამა და დედა, ძმები და დები იმავე ბაბილონის ქალაქ ბაღდადში იყვნენ. და იყო იგი ახლგაზრდა ჭაბუკი, თითქმის თვრამეტი წლისა ანდა უფრო მცირედის, ცვიდმეტი წლისა. მან ისურვა ნერსე ერისთავთან ერთად აქ წამოსვლა და მსახურად გაუხდა მას. იყო იგი ოსტატი, სურნელოვანი საცხებლების კარგად შემზავებელი; ამასთან, განსწავლული იყო აბრაამის ძის ისმაელის ძეთა, აგარის შთამომავალ სარკინოზთა მწიგნობრობაში.

ხოლო აქედან ჩვენი ქვეყნისკენ წამოსვლა არათუ თვითონ გადაწყვიტა თავისი თავით, არამედ ისევე როგორც ნეტარ აბრაამს უთხრა უფალმა იმავე ქალდეველთა ქვეყანაში: “გამოდი შენი ქვეყნიდან, შენი მოდგმისგან და შენი მამის სახლიდან და მოდი იმ ქვეყანაში, რომელსაც

გიჴვენებ მე შენ” (შესაქ. 12.1), ამგვარადვე ესეც ასევე, შთამომავალი აბრაამისა, არათუ თავისი გონებით, არამედ ღვთისმიერი ნიშანცემით იქნა ხმობილი. ამიტომ, დატოვა მან მამა, დედა, ძმები, დები, ნათესავები, საქონელი, ყანები, როგორც უფალი წმინდა სახარებაში (მთ. 19.29), და წამოვიდა აქ, ნერსეს დამგზავრებული ქრისტეს სიყვარულისთვის. როდესაც მოვიდა იგი ქართლში, ცხოვრობდა იგი ნერსე ერისთავთან, თავისი სათნოებით საყვარელი გახდა მთელი ხალხისთვის და ამას დაუმატა ისიც, რომ ისწავლა ქართული წერა-კითხვა და თავისუფლად ლაპარაკი.

მაშინ შეუდგა იგი ძველი და ახალი რჯულის წმინდა საღვთო წიგნების წვდომასა და შესწავლას, რადგან უფალი მცოდნეს ხდიდა მას. და მოდიოდა იგი წმინდა ეკლესიაში და მუდამყამს ისმენდა წმინდა სახარებისას, საწინასწარმეტყველოთა და მოციქულთა საკითხავებს, და მრავალი რჯულისმეცნიერისგან გამოიკითხავდა და სწავლობდა, ხოლო ზოგიერთს თითქოსდა შეპაექრებითად ეწინააღმდეგებოდა, მაგრამ სწავლის მიზეზად უხდებოდა მას ეს.

აი, ასე გახდა იგი სრულქმნილი მთელი იმ მოძღვრებით, რაც აქვს წმინდა კათოლიკე ეკლესიას ქრისტეს მიერ.

მაშინ უგულბელო მან მუჰამედის რჯული, მიატოვა მამისეული ლოცვის წესი, შეიყვარა ქრისტე მთელი გულით და გამოირჩია იგი ამ სიტყვით: “მითხრეს მე ურჯულოებმა მოძღვრება, მაგრამ არ იყო ისე, როგორც შენი რჯული” (ფს. 118.85), თუმცა ვერ აცხადებდა თავის თავს სრულ ქრისტიანად, ფარულად კი მარხოლობდა და ლოცულობდა ქრისტეს მიმართ და ეძებდა დაცულ ადგილს, სადაც მიიღებდა ქრისტეს ნათელს, რადგან ეშინოდა მას ქვეყნიერების დამპყრობი ჩვენი ზედამხედველი სარკინოზებისგან.

და მოხდა იმ დღეებში სარკინოზ ხელმწიფეთა ხელახალი განრისხება ნერსე ერისთავის მიმართ, და განერიდებოდა იგი, რადგან სასტიკად ებრძოდა მას სარკინოზების ჯარი, უფალმა კი დაიფარა იგი მათი ხელებისგან; და გაიარა მან ოსეთის კარი, რომელსაც დარიალანი ეწოდება, ხოლო გავიდა რა, იყო მასთან ერთად მისი ჯარისგან მარტოოდენ დაახლოებით სამასი მამაკაცი და მათთან ერთად იყო ქრისტეს ეს სანატრელი მონა აბოც. ნერსე კი, დევნილი თავისი ქვეყნიდან, შევიდა ჩრდილოეთის ქვეყანაში, სადაც არის სამკვიდრებელი და სამყოფელი მაგოგის ძეებისა, რომლებიც არიან ხაზარები - ადამიანები ველურები, საშინელი შესახედაობით, მხეცის ბუნებისანი, სისხლიანის მჭამელნი, რომლებსაც რჯული არა აქვთ, არამედ მარტოოდენ შემოქმედი ღმერთი იციან.

და როდესაც მივიდა ნერსე ერისთავი ხაზართა მეფესთან, მიიღო მან იგი უცხოობისა და თავისი მტრებისგან დევნულებისათვის და მისცა მას და მთელ მის ხალხს საჭმელი და სამოსი.

მაშინ, როდესაც ნახა ნეტარმა აბომ, რომ გაშორებულია იგი სარკინოზების საშიშროებასა და ძალადობას, იჩქარა მისულიყო ქრისტესთან და მოინათლა მამის, ძისა და სულიწმინდის სახელით პატიოსანი მღვდლების ხელით, რადგან სულიწმინდის მადლით მრავლად არის ჩრდილოეთის ქვეყანაში ქალაქები და სოფლები, რომლებიც ქრისტეს სარწმუნოებით ცხოვრობენ უმფოთველად.

ამის შემდეგ ქრისტეს მადლით უფრო მეტად ავსებული ნეტარი აბო მიეცა მარხვასა და ლოცვას დაუბრკოლებლად.

მაშინ, გარკვეული დროის შემდეგ, შეევედრა ნერსე ჩრდილოეთის მეფეს, რომ გაეშვა იგი იქიდან აფხაზეთის ქვეყანაში, რადგან თავიდანვე ჰყავდა მას გაგზავნილი იქ დედა, ცოლი, შვილები, შენაძენნი და მისი სახლისგან ყველანი, ვინაიდან დაცული იყო ეს ქვეყანა სარკინოზთა საშიშროებისგან. ამასთან, ღმერთმა მოაღბო ჩრდილოეთის მეფის პიროვნება და გაუშვა მან ნერსე მრავალი საბოძვართ. და გაემართნენ ისინი სიხარულითა და ღვთისადმი მადლიერებით, გაიარეს ქვეყანა წარმართებისა, რომლებმაც საერთოდ არ იციან ღმერთი, და საშიშროების გარეშე მიდიოდნენ დღე და ღამე სამი თვის გზაზე, ხოლო ნეტარი აბო ამდენი დღის განმავლობაში ლოცულობდა გზაზე, მარხულობდა და არ წყვეტდა ფსალმუნებას.

და როდესაც მიაღწიეს მათ აფხაზეთის ქვეყანას, ამ ქვეყნის მთავარმა მიიღი ნერსე მთელი მისი ხალხით. როდესაც ნახა ნერსემ დედოფალი - თავისი დედა, ცოლი და თავისი ძეები, ყველანი სიხარულით აკურთხებდნენ ღმერთს მათი ჯანმრთელად და მშვიდობიანად შეხვედრის გამო.

მაშინ, როდესაც ეუწყა აფხაზეთის მთავრს ნეტარი აბოს შესახებ, რომ ახალი მონათლულია იგი, გაიხარა მეტად ცმთელი თავისი ხალხით; და მოუხმეს მას მთავარმა, ეპისკოპოსმა და მღვდლებმა და აკურთხევდნენ, ანუგეშებდნენ, ამცნობდნენ ცხონების სიტყვებს, ახარებდნენ ქრისტეს გამო და საუკუნო ცხოვრებისთვის, ის კი თავის მხრივ მადლიერებით მიუგებდა მათ ჭეშმარიტი სარწმუნოების სიტყვებს, იმგვარად, რომ უკვირდათ კიდევ მათ და ადიდებდნენ ღმერთს. ნეტარი აბოც უფრო მეტად ჰმადლობდა ღმერთს, ნახა რა ის ქვეყანა ქრისტეს სარწმუნოებით სავსე, რადგან ურწმუნოთაგანი არავინ არის მათ საზღვრებში, ვინაიდან მათ საზღვრად არის პონტოს ზღვა, ყოვლითურთ ქრისტიანთა სამკვიდრებელი ვიდრე საზღვრამდე ქალდეისა, და ტრაპეზუნტი იქ არის, სამყოფელი აფსარიისა, და ნაფსის ნავსადგური, და არის ეს ქალაქები და ადგილები ქრისტესმსახური იონთა მეფის საბრძანებელი, რომელიც საყდრობს დიდ ქალაქ კონსტანტინოპოლში.

ხოლო წმინდა და ნეტარმა აბომ, როდესაც ნახა იმ ადგილის ადამიანთა მეტისმეტი ღვთისმოყვარეობა და შეუწყვეტელი ლოცვა მთელი ხალხისა, საღვთო შური აიღო, რადგან გაიხსენა მან წმინდა მოციქულის სიტყვა: “კარგია მარადის კარგის გამო ბაძვა” (გალ. 4.18). დაიწყო მანაც იანვრის თვის ზამთრის დღეებში, ამ თვის ჩვიდმეტში, წმინდა მამის ანტონის ხსენებისას, და იტვირთა მანაც მკაცრი მოღვაწეობა, ქალაქის შიგნით, როგორც უდაბნოში, შეეხმოდა მტერს - ეშმაკს და დუმილითა და მარხვით აუძლურებდა თავისი სიჭაბუკის სხეულს” “რომ შესძლებოდა ეშმაკის ყველა გახურებული ისრის ჩაქრობა” (ეფეს. 6.16). გაიხსენა მან ჩვენი მაცხოვრის შესახებ, თუ როგორ დასძლია მან, წმინდა ნათლისღების შემდეგ უდაბნოში გასულმა, ის მზაკვარი განმცდეელი, ეშმაკი, ორმოცდღიანი წმინდა ლოცვითა და მარხვით. ამგვარადვე, ეს ნეტარი აბო ერთ სიტყვასაც კი აღარ ამბობდა ადამიანთა შორის, არამედ მხოლოდ ღმერთს ესაუბრებოდა თავის წმინდა ლოცვაში. ასე განვლო მან სამი თვე და იმყოფებოდა მარხვითა და დუმილით, ხოლო დიდი მარხვის წმინდა დღეებში, შვიდ შვიდეულში, მხოლოდ კვირასა და შაბათ დღეს, მას შემდეგ, რაც მიიღებდა იგი წმინდა საიდუმლოს, ქრისტეს და ხორცსა და სისხლს, მაშინდა სინაკლულით იღებდა საჭმელს, სანამ არ

დადგა ის წმინდა დღე, დიდი დღესასწაული აღვსება, ჩვენი ღვთის ქრისტეს აღდგომა. მხოლოდ მაშინ შეწყვიტა მან მკაცრი მარხვა, თავისი ენაც გახსნა უსიტყვობისგან და ადიდებდა ღმერთს.

ხოლო ქართლიდან ნერსეს დევნულების შემდეგ გამოგზავნა მაჰდი ამირა მუმნმა, ღვთის ბრძანებით, ნერსეს დისწული, გურგენ ერისთავის ძე სტეფანოზი ქართლის ქვეყნის ერისთავად მისი დედის ძმის ნერსეს ნაცვლად. მაშინ გაიხარა ნერსემ, რომ არ გააშორა უფალმა უფლებამოსილება მისი სახლიდან. ამიტომ, ისიც უფრო გულმოდგინედ მოწადინებული გახდა, გამოგზავნა შუამავლები და ითხოვა ხელისუფალთაგან, ამ ქვეყნის ამირებისგან, რომ უსაფრთხო გაეხადათ იგი ბოროტისგან და მთელი მისი სახლით თავისუფლად შემოსულიყო [ქართლში]. და როდესაც წამოვიდნენ ისინი აფხაზეთის ქვეყნიდან, მაშინ ნეტარ აბოს მოუხბო აფხაზეთის მთავარმა და უთხრა: “ნუ გახვალ შენ ამ ქვეყნიდან, რადგან ქართლის ქვეყანა სარკინოზებს უკავიათ, შენ კი წარმოშობით სარკინოზი ხარ და არ დაგანებებენ შენ, რომ ქრისტიანად იყო მათ შორის. ამიტომ, მეშინია მე შენს გამო, რომ არ გაგაშორონ შენ კვლავ ქრისტეს სარწმუნოებისგან ნებსით ანდა უნებლიეთ და არ დალუპო შენი ამდენი შრომა”. მაგრამ ნეტარმა აბომ უთხრა: “მას შემდეგ, რაც შემიწყნარა მე ქრისტემ, ჩემი თავდაპირველი უმეცრების სიბნელე გამაშორა მე და თავისი სინათლის ღირსი გამხადა, არასოდეს უარყოფ მის სახელს; თუნდაც რომ ოქროსა და ვერცხლის სიმრავლე მომცენ მე ანდა ტანჯვითა და გვემით განმსაჯონ მე, ვერ განმაშორებენ ჩემი უფლის სიყვარულს, ახლა კი შენ ნუ შემაჩერებ მე, ღვთისმსახურო, რადგან რა მადლი იქნება ჩემი აქ ყოფნა, სადაც არ არის არც შიში, არც სიკვდილი ქრისტესთვის? ახლა გვედრები, გამიშვი მე, რომ ცხადად ეუწყოთ ქრისტესმოძულეებს ჩემი ქრისტიანობა, ვინაიდან მსმენია მე წმინდა სახარებისგან ჩვენი მაცხოვრის მიერ ნათქვამი: “არავინ აანთებს სანთელს და არ შედგამს მას საწყაოს ქვეშ, არამედ სასანთლეზე გადგამს, რომ უნათებდეს ყველას; ასე ბრწყინავდეს თქვენი სინათლე ადამიანთა წინაშე” (მთ. 5.15-16), და ახლა მე რატომ დავფარო ეს ჭემმარტი სინათლე, რითაც გამანათლა მე ქრისტემ? არასოდეს დავიმალები მე სიკვდილის შიშით, რადგან ვისწავლე მე წმინდა მოციქულისგან: “ვერც მხდალნი დაიკვიდრებენ ღვთის სასუფეველს” (1კორ. 6.9-10). ამიტომ, არ მეშინია მე სიკვდილისა, რადგან მე სასუფეველს ვეძიებ ქრისტესგან” და ასე დააჯერა მან მთავარი და [მანაც] გაუშვა.

და წამოვიდა იგი ნერსესთან ერთად ქართლის ქვეყანაში, შემოვიდა ქალაქ თბილისში და მიმოდიოდა გაცხადებულ ქრისტიანად. ხოლო როდესაც ნახეს იგი ქრისტიანად იქ მყოფმა სარკინოზებმა, რომლებიც თავიდანვე იცნობდნენ მას, მათგან ნაწილი უსაყვედურებდა, ნაწილი აგინებდა, ნაწილი აშინებდა, ნაწილი დევნიდა, ნაწილი მშვიდობიანი სიტყვით არწმუნებდა, მაგრამ იგი გამყარებული იყო ქრისტეს მიმართ და არავისგან ძრწუნდებოდა, არამედ სამი წლის განმავლობაში მიმოდიოდა ქალაქში და გარშემო ყველა სოფელში გაცხადებულ ქრისტიანად, თუმცა “ვერავინ გაიწოდა მისკენ ხელი უკეთურად, რადგან ჯერ არ მოსულიყო მისი დრო” (ი. 7.10), ქრისტესმოყვარე ადამიანები კი, რომლებმაც იცოდნენ ღვთის მიმართ მისი სათნოება, პატრონობდნენ მას საჭმლითა და სამოსით.

მესამე თავი
წმინდა აბოს წამება

რომლებიც ხართ ქრისტეს მოყვარეები და მარტვილთმოყვარეები, მიიღეთ ჩემგან ეს სანატრული ამბავი წმინდა მოწამისა და ქრისტესმოღვაწისა, თუ როგორი სიმხნითა და დიდებით გახდა იგი გვირგვინოსანი ქრისტეს მიერ.

ჩვენი უფლის იესო ქრისტეს მეუფების ჟამს, ვნებიდან და მკვდრეთით აღდგომიდან რვაასოთხმოცდამეათე წელს, კონსტანტინოპოლში, ამ დიდ ქალაქში, ლეონის ძის კონსტანტინეს მეფობისას, სარკინოზთა შორის მაჰდის ძის მოსე ამირა მუმნის მეფობისას, ქართლში სამოელის კათალიკოსობისას და გურგენის ძის სტეფანოზის ერისთავობისას დასაბამიდან გასულ ექვსიათასსამასოთხმოცდაცხრა წელს, იანვრის თვის ექვსში, პარასკევ დღეს, განცხადებას, შევიმეცნეთ ამ წმინდა და ნეტარი მოწამის, კეთილადმოღვაწე აბოს მარტვილობა ქალაქ თბილისში.

ხოლო იყო ამგვარად:

რამეთუ ამ დღეებზე ცოტა ხნით ადრე შეიპყრეს ქრისტეს ეს ნეტარი მოწამე, მიიყვანეს მსაჯულთან, რომელიც იყო ქალაქ თბილისში, და დაატყვევეს საპყრობილეში, რამდენიმე დღის შემდეგ კი გამოითხოვა იგი ქართლის ერისთავმა სტეფანემ, გამოიყვანა საპყრობილიდან და გაუშვა, მაგრამ ცოტაოდენი დღის შემდგომ კვლავ ამოქმედდნენ ამ წმინდა მოწამის დამბეზლებლები, განრისხებულნი და აღბორგებულნი, შურით სავსენი ქრისტიანთა მიმართ, შეთანხმებულად პირი შეკრეს მათ ერთმანეთში წმინდანის წინააღმდეგ, შევიდნენ მსაჯულთან, რადგან სხვა მსაჯული ამირა იყო შემოსული ქალაქ თბილისში, და უთხრეს მას: “არის ამ ქალაქში ერთი ჭაბუკი, რომელიც იყო წარმოშობით სარკინოზი, გაზრდილი და მცხოვრები იმ რჯულით, რომელიც მოგვცა ჩვენ მუჰამედმა, ჩვენმა მოციქულმა, და ახლა მიუტოვებია მას ეს ჩვენი რჯული, თავის თავს ქრისტიანად ამბობს, უშიშრად დადის ქალაქში და ბევრ ჩვენგანს ასწავლის ქრისტიანად გახდომას. ახლა ბრძანე მისი შეპყრობა და ჩააგდე იგი სატანჯველსა და გვემაში, სანამ არ აღიარებს ჩვენი მოციქულის მუჰამედის რჯულს, ხოლო თუ არა, მოკვდეს იგი, რომ მისი ქადაგებით არ გაუხდეს მას მბაძველად ბევრი”.

როდესაც ისინი ამას აბეზლებდნენ, გაიგონეს ეს ვიღაც ქრისტიანმა ადამიანებმა, სწრაფად მივიდნენ და უთხრეს ნეტარ აბოს: “ახლა უკვე გეძებენ შენ, რომ შეგიპყრონ, გტანჯონ და გგვემონ”, და არწმუნებდნენ მას, რომ გარიდებულიყო და დამალულიყო. მაგრამ მან უთხრა მათ: “მე არა მარტოოდენ ტანჯვისთვის ვარ გამზადებული ქრისტეს გამო, არამედ სიკვდილისთვისაც”, და გამოვიდა იგი სიხარულით და მიმოდოდა ქუჩებში გაცხადებულად.

მაშინ წააწყდნენ ნეტარ აბოს მსაჯულის მსახურები, შეიპყრეს იგი და შეიყვანეს იგი მსაჯულთან.

და უთხრა მსაჯულმა: “რა არის, რაც მესმის შენს შესახებ, რადგან ხარ შენ მოდგმით და ტომით სარკინოზი, მაგრამ მიგიტოვებია მამისეული რჯული და ქრისტიანებთან ერთად შემცდარხარ? ახლა გაემზადე და ილოცე იმ რჯულით, რომლითაც გაგზარდეს შენ შენმა მშობლებმა”. მაგრამ ნეტარი აბო გაძლიერდა ქრისტეს მიერ, აივსო სარწმუნოების სულით და უთხრა მსაჯულ ამირას: “ეგ კარგად თქვი, რომ ვარ მე წარმოშობით სარკინოზი, სარკინოზობაშივე შობილი

მამის მხრივაც და დედის მხრივაც. განსწავლული ვიყავი მუჰამედის რჯულში და ვცხოვრობდი მასში, სანამ უმეცრებაში ვიყავი, მაგრამ როდესაც ისათნოვა ღმერთმა, რომელმაც გამომირჩია მე ჩემს ნათესავთა და ძმათა შორის, მიხსნა მე თავისი ძისა და ჩემი ღვთის იესო ქრისტეს მიერ და შემაცნობინა მე უფრო კარგი სიკეთე, მაშინ დავტოვე მე კაცთა ოსტატობით შეწმასნილი ის პირველი რჯული და ზაპრობის სიბრძნით ნახელოვნები რწმუნებულობა და ახლა შევუდექი მე წმინდა სამების - მამის, ძისა და სულიწმინდის - ჭეშმარიტ სარწმუნოებას, მომადლებულს ქრისტეს მიერ; ამით მოვნათლულვარ და ამასვე ვცემ თაყვანს, რადგან ეს არის ჭეშმარიტი ღმერთი, და ახლა ყოვლად უცილობლად ქრისტიანი ვარ. უთხრა მას მსაჯულმა: “მიატოვე სიშლეგის ეგ განაზრახი და თუკი შენისინაკლულის გამო ხარ ქრისტესადმი შედგომილი, მე უფრო მეტად მოგცემ შენ საბოძვარსა და პატივს ახლავე”. უთხრა მას ნეტარმა აბომ: “შენი ოქრო და ვერცხლი შენთანვე იყოს შენი თავის დასალუჰად. მე პატივს ადამიანებისგან არ ვეძიებ, რადგან მაქვს მე საბოძვარი ქრისტესმიერი, ცხოვრებისა და უხრწნელების გვირგვინი და საუკუნო პატივი ცათა შინა”.

მაშინ ბრძანა მსაჯულმა, რომ შეეკრათ იგი რკინის ბორკილით ხელზე და ფეხზე, და ასე ჩააგდეს იგი საპყრობილეში, ამ ნეტარს კი უხაროდა, ჰმადლობდა უფალს და ამბობდა: “გმადლობ შენ, უფალო და მაცხოვარო, ღმერთო ჩვენო იესო ქრისტე, რადგან შენი წმინდა სახელისათვის განსჯისა და პყრობილების ღირსი გამხადე მე” (და მოხდა ეს დეკემბრის თვის ოცდამეხუთეში, სამშაბათ დღეს, ქრისტეს მოციქულის, პირველდიაკონისა და პირველმოწამის, ყველა მოწამის მხედართმთავრის წმინდა სტეფანეს ხსენებისას. მართებული და შესაფერისიც ასე იყო, რომ ეღვაწა მისთვის ყველა მარტვილის მხედართმთავარს თავის ყველა მოწამესთან ერთად, რომ არ დაბრკოლებულიყო ეს უკანასკნელი მოწამე ქრისტესი და თანაშერაცხვოდა იგი მათეულ ახოვანებას).

და იმყოფებოდა ნეტარი აბო საპყრობილეში მარხვით, ლოცვითა და ფსალმუნებით დღე და ღამე შეუსვენებლად და აღასრულებდა იგი ქველმოქმედებას, რადგან გაყიდა მან ყველაფერი, რაც ჰქონდა, და ზრდიდა მასთან ერთად პატიმრობაში მყოფ მძივრებსა და გაჭირვებულებს, ხოლო ცრუმოდღვრები და დამბეზლებლები შედიოდნენ მასთან და ეუბნებოდნენ მას, ერთნი, თითქოსდა მომფერებლური სიტყვით: “შვილო, ნუ გაიწირავ შენს თავს, ნურც შენს სიჭაბუკეს გაყიდი ქრისტიანობაზე და ნურც შენს ძმებსა და ნეთესავებს გაშორდები, რომ არ შეამთხვიო ცუდი რამ შენს თავს და შეგვაწუხო ჩვენ ყველანი”, მეორენი კი მათგან აშინებდნენ მას და ეუბნებოდნენ: “რა სარგებელი იქნება შენთვის შენი ქრისტე ანდა ვინ გიხსნის შენ ჩვენი ხელისგან, რადგან ცეცხლი და სატანჯველი უკვე გაგვიმზადებია შენთვის, თუკი არ მოიქცევი ჩვენკენვე”. მაგრამ ის ნეტარი არ ისმენდა მათსას, არამედ ლოცულობდა და მოუწყინებლად ფსალმუნებდა თავისი გონებით, და მათი მრავალი სიტყვის შემდეგ უთხრა მათ: “ჩემს მიმართ ნურაფერს იტყვით, რადგან “მე როგორც ყრუს, არ მესმოდა და როგორც მუნჯი არ გახსნის თავის პირს; ვიყავი მე როგორც სმენის არმქონე ადამიანი, რომლის პირშიც არ არის სიტყვა, რადგან მე უფალს ვსასოებ” (ფს. 37.14-16). “გამშორდით მე, უკეთურნო, და გამოვიძიებ მე ჩემი ღვთის მცნებებს” (ფს. 118.115). და რადგან ვერ შეარყიეს ეს მართალი, გამოვიდნენ იქიდან შერცხვენილები.

და იყო ეს ნეტარი საპყრობილეში ცხრა დღე. ყოველდღე მარხულობდა იგი და ღამისთევით რჩებოდა განთიადამდე, მეცხრე დღეს კი უთხრა მასთან ერთად საპყრობილეში მყოფ ყველა ქრისტიანს და სხვებსაც: “ხვალ არის ჩემი გასვლა ხორცთაგან და მისვლა ჩემს უფალთან და ღმერთთან იესო ქრისტესთან”, რადგან უფალმა გამოუცხადა ეს თავის მოწამეს. მაშინ გაიხადა მან თავისი სამოსი და გასცა იგი გასაყიდად, რომ ეყიდათ მისთვის სანთლად კერეონები და საკმეველი, და დააგზავნა ისინი ქალაქის ყველა ეკლესიაში, რომ აენთოთ. ამასთან, ვედრებით შეუთვალა ყველა მღვდელს, რომ ელოცათ მისთვის, რათა არ დაბრკოლებულიყო იგი ქრისტეს სარწმუნოებაში და ღირსი გამხდარიყო ქრისტეს მოწამეთა მოღვაწეობისა, მან კი იმ დღესასწაულის წმინდა ღამეს, ღამისთევისას, აიღო თავის ხელეში ორი დიდი სანთელი, დადგა საპყრობილის შუაში და თავის ფეხებზე მდგომარე დარჩა ვიდრე განთიადამდე სრულიად დაუჯდომლად, ვიდრე არ დაასრულა ფსალმუნნი და არ დაიწვა სანთლები მის ხელეში, მისსავე კისერზე რკინით შეჭედილებში; და ამბობდა იგი, შეურყევლად ფეხზე მდგომი: “წინასწარ ვხედავდი უფალს, ჩემს წინაშეა მარადის, რადგან ჩემს მარჯვნივაა, რომ არ შევირყიო” (ფს. 15.8), და შემდგომი სიტყვები.

და როდესაც გათენდა მეათე დღე, [დღე] მაცხოვრის ნათლისღების დღესასწაულისა, რაც არის იანვრის თვის ექვსში, იყო ის დღე პარასკევი, და თქვა ამ ნეტარმა: “დიდია ჩემთვის ეს დღე, რადგან ვხედავ ორივე მხრივ ჩემი უფლის იესო ქრისტეს მძლეობას, ვინაიდან ამ დღესასწაულის ჟამს ჩავიდა იგი მოსანათლად იორდანის მდინარეში გაშიშვლებული და წყალთა სიღრმეში დამალული ვეშაპის თავები შემუსრა ღმრთეების ძალით. მმართვეს მეც ამ დღეს, რომ განვიშორო ჩემი სხეულის შიში, რაც სამოსელია ჩემი სულისა, ჩავიდე, როგორც წყალთა სიღრმეში, ამ ქალაქში და მოვინათლო ჩემი სისხლით, ცეცხლითა და სულით, როგორც იქადაგა ეს იოანე წინამორბედმა, შემდეგ კი, ამასთან, ჩავიდე წყალთა შიგნითაც და კვლავ გავნათლდე (რადგან დღეს არის სულიწმინდის გადმოსვლა ყველა წყალზე, რითაც ინათლებიან ქრისტეს მორწმუნეები იორდანის ნაკადულთა მსგავსად), და ჩემი სხეულის გაშიშვლებით მზაკვარი მტრის ხრიკები, რაც ჩაიფიქრა ჩემზე, სასაცილო გავხადო და გავთელო ჩემი ფეხით ამ ქალაქში, და კიდევ, ამ პარასკევ დღეს ჩემმა უფალმა იესო ქრისტემ თავისი ვნებით და ჯვარზე თავისი ხელების გაშლით შეარცხვინა და ქვეყნიერების ყველა მხარისთვის დასაცინი გახადა მთელი სოფლის მტერი. ახლა მეც მმართვეს, რომ გავიდე საბრძოლველად ქრისტიანთა მტერთან და ქრისტეს გამო ჩემი სისხლის დანთხევით საცინლად ავიგდო იგი და ყველა ქრისტიანისთვის მოსაძაგებელი გავხადო, რადგან ეგონა მას, რომ სიკვდილის შიშით გამაშორებდა მე ჩემი უფლის იესო ქრისტეს სიყვარულს, მაგრამ მე შევარცხვენ მის განაზრახს, დავძლევ მას ქრისტესმიერი შეწევნით და გადავიხდი ჩემი უფლის ორმხრივ ვალს.

მაშინ მოითხოვა მან წყალი, დაიბანა თავისი პირი, იცხო ზეთი თავის თავზე და თქვა: “იმ ჟამს ოდესღაც ვიყავი მე მენელსაცხებლე, სურნელოვანი საცხებლების კარგად შემზავებელი, მაგრამ ეს საცხებელი ჩემი დასაფლავების დღედ არის. ამიერიდან აღარ ვიცხებ მე ჩემი მწირობის ამ გაქარწყლებად ზეთს, არამედ როგორც “ქება ქებათაში” მასწავლა მე ბრძენმა სოლომონმა, “შენი ნელსაცხებლების სურნელებისკენ ვრბოდი” (ქებ. 1.3), ქრისტე, რომელმაც ამავსე მე შენი სარწმუნოებისა და სიყვარულის განუქარვებელი სურნელებით. იცი შენ, უფალო, რომ შეგიყვარე შენ ჩემს თავზე მეტად”.

და თქვა რა ეს, გაგზავნა [ვიღაც] წმინდა ეკლესიაში და მოჰგვარეს მას წმინდა საიდუმლო, ქრისტეს ხორცი და სისხლი. ეს იყო იმ დიდი დღესასწაულის დღის მესამე საათი, და როდესაც მიიღო მან ჭეშმარიტი და ცხოველყოფელი საიდუმლო, თქვა: “გმადლობ შენ, უფალო ჩემო და ღმერთო იესო ქრისტე, რომელმაც მომეცი მე ჩემს საგზლად შენი ცხოვრებისმომნიჭებელი ხორცი და ჩემს სიხარულად და განმამტკიცებლად - შენი პატიოსანი სისხლი. ახლა ვიცი, რომ არ დამტოვებ მე, არამედ ჩემთან ხარ [შენ] დამკვიდრებული და მე - შენთან. ამიერიდან აღარ მივირებ სხვა საჭმელს, რითაც კვლავ მეშიება, და არც სხვა სასმელს, რითაც კვლავ მეწყურება, არამედ საკმარისია ეს ჩემთვის საუკუნო სიცოცხლედ. ახლა, “თუნდაც რომ მივდიოდე მე სიკვდილის აჩრდილთა შორის, არ შემეშინდება მე ბოროტისგან, რადგან შენ, უფალო, ჩემთან ხარ” (ფს. 22.4).

და როდესაც თქვა ეს, მყისვე მოვიდნენ მსაჯულის მსახურები, და გამორდა იგი ყველა პატიმარ ქრისტიანს და უთხრა მათ: “ლოცვაში მომიხსენეთ მე, რადგან ვეღარ მნახავთ მე ამ საწუთრო სოფელში”. და გამოიყვანეს იგი ასევე ხელეზზე და ფეხებზე ბორკილით და მიჰყავდათ ქალაქის შუაში, ხოლო რომლებიც კი ხედავდნენ მას, ქრისტიანები და მისი ნაცნობები, ცრემლს ღვრიდნენ მისთვის, მაგრამ წმინდა აბომ უთხრა მათ: “ნუ ტირით ჩემთვის, არამედ გიხაროდეთ, რადგან მე ჩემს უფალთან მივდივარ. ლოცვით გამისტუმრეთ და უფლის მშვიდობამ დაგიფაროთ თქვენ,” ხოლო თვითონ მიდიოდა ისე, როგორც მკვდარს გაჰყვება ვინმე; ამგვარად ხედავდა თავის სხეულს და თავისი სულით გამყოლად ქცეული თვით ამბობდა ამ ასმეთვრამეტე ფსალმუნს: “ნეტარ არიან უბიწონი გზასა, რომელნი ვლენან შჯულსა უფლისასა” (ფს. 118.1), და შემდეგ, ამ მუხლის საგალობლად, წარმოთქვამდა ნეტარი ავაზაკის სიტყვებს: “მომიგსენე მე, უფალო, ოდეს მოხვდე სუფევითა შენითა” (ლკ. 23.42).

და ასე მიაღწია მან მსაჯული ამირას კარს, და როცა მიაღწია, იმ კარს გაბედულად გადასწერა ჯვარი და თვითონაც ჯვარი აღიბეჭდა. და წარადგინეს იგი მსაჯულის წინაშე. უთხრა მას მსაჯულმა: “რა არის ჭაბუკო, რა გადაწყვიტე შენი თავისთვის?” ხოლო წმინდა მოწამე აღივსო სულიწმინდით და უთხრა მას: “მე გადავწყვიტე და ქრისტიანი ვარ”. უთხრა მას მსაჯულმა: “არ დაგიტოვებია შენი ეს სიგიჟე და უგუნურება?” უთხრა მას ნეტარმა აბომ: “უმეცრებასა და უგუნურებაში რომ ვყოფილიყავი, არ გავხდებოდი ქრისტესადმი შედგომის ღირსი”. უთხრა მას მსაჯულმა: “ვერ ხვდები, რომ ეგ შენი სიტყვები სიკვდილის შემძენად გიხდება შენ?” უთხრა მას წმინდა აბომ: “თუკი მოგკვდები, მწამს მე, რომ ქრისტესთან ერთად ვიცოცხლებ, შენ კი რად აგრძელებ? რაც ჩემზე გაქვს განზრახული, გააკეთე, რადგან მე, ისევე როგორც მაგ კედელს, რომელსაც ხარ მოყრდნობილი, არ მესმის სენი ეგ ფუჭი სიტყვები, ვინაიდან ჩემი გონება ქრისტესთან ერთად არის ზეცაში”. უთხრა მას მსაჯულმა: “ამდენი რა სიტკბოება გაქვს შენი ქრისტესგან, რომ სიკვდილისთვისაც არ გებრალეება შენი თავი?” უთხრა მას წმინდა აბომ: “თუკი გინდა შეიცნო სიტკბოება მისი, შენც იწამე ქრისტე, მოინათლე მისდამი და მაშინდა გახდები მისი სიტკბოების შეცნობის ღირსი”.

მაშინ გარისხდა ამირა და ბრძანა, რომ გაეყვანათ იგი გარეთ და მოეკვეთათ მისი თავი. მსახურებმაც გამოიყვანეს კარის გარეთ, ტაძრის ეზოში, და გახსნეს იგი რკინის ბორკილებისგან ხელზე და ფეხზე. ხოლო ნეტარმა თვითონვე დაუყოვნებლივ გახია ის სამოსი, რაც ემოსა,

გაშიშვლებულმა ჯვრით აღიბეჭდა თავისი სახე და სხეული და თქვა: “გმადლობ და გაკურთხებ შენ, წმინდაო სამებაო, რადგან ღირსი გამხადე მე, რომ მიმეღწია შენს წმინდა მოწამეთა მორკინალობამდე”. და თქვა რა ეს, უკან, თავის ზურგზე, ჯვრისებრ დაიწყო ხელები, მხიარული სახითა და გაბედული სულით ლაღადისი ალაველინა ქრისტეს მიმართ და მოუდრიკა თავისი კისერი მახვილს. და მოუქნიეს მას მახვილი სამგზის, ეგონეთ რა, რომ სიკვდილის შიშით გააშორებდნენ მას ქრისტესგან, მაგრამ წმინდა მარტვილი დუმით მხნედ განიკუთვნებდა მახვილს, სანამ არ შეავედრა თავისი სული უფალს.

და როდესაც ნახეს იმ ქრისტესმბრძოლებმა, რომლებიც აბეზლებდნენ წმინდა მოწამეს, რომ აღესრულა ეს ნეტარი ქრისტეს მიმართ, რომ “იასპარეზა მან კარგი ასპარეზობა” და რომ სარწმუნოებითა და მოთმინებით დასძლია მათი სიშლეგე, უფრო მეტად აივსნენ შურით, შევიდნენ ტირანთან და უთხრეს: “ჩვენ ვიცით, რომ ჩვეულება არის ქრისტიანებისა ამ სახით: თუ ვინმე თავს მოიკლავს მათი ქრისტესთვის, მოიპარავენ მის სხეულს, დასაფლავებენ პატივს მიაგებენ მას, სიცრუით გაავრცელებენ ხალხში მასზე რაღაც სასწაულსა თუ მაკურნებლობას, ამასთან, სამოსელს, მისი თავის თმას და მის ძვლებს გაიყოფენ თითქოსდა დასაცავად სნეულთათვის და ამ სახით მრავალ უმეცარს შეიტყუებენ. ახლა ბრძანე, რომ ჩვენ მოგვეცეს მისი სხეული, რათა გავიტანოთ იგი, დავწვათ ცეცხლით, გავაქროთ და [ამ გზით] აღმოვფხვრათ ქრისტიანთა საცთური, რომ ყველამ ნახოს ეს და შეშინდეს, და ზოგი მათგანი ჩვენკენ მოიქცეს, ჩვენთანებს კი ეშინოდეთ და აღარ მიჰყვნენ ქრისტიანთა მოძღვრებას” (ამას ისინი თუმცა ქრისტიანების შურით ამბობდნენ, მაგრამ ამოწმებდნენ კი იმას, რაც ჭეშმარიტია და მართალი, იმდენად რამდენადაც ქრისტესმოწამეები მკურნალნი და მეოხნი არიან ყველა იმათთვის, რომლებიც კი ქრისტესმიერი სიყვარულითა და სარწმუნოებით მიეახლებიან მათ). უთხრა მათ მსაჯულმა: “წაიღეთ, საითაც გინდათ, და გააკეთეთ, როგორც თქვენ თვითონ იცით”.

მაშინ მოვიდნენ ისინი, აიღეს მიწიდან მისი პატიოსანი სხეული, ჩადეს იგი ასაკიდებელ კიდობანში მისივე სამოსლითურთ, ამოთხარეს ამ მართლის დანთხეული სისხლი მიწიდან, (ისე რომ, საერთოდ არაფერი დატოვეს მიწაზე), ჩადეს ისიც ჭურჭელში და დადეს წმინდანი ურემზე, იმ მხნე ორმოცი წმინდანის მსგავსად, რადგან იქ, სადაც თავი მოჰკვეთეს წმინდა მოწამეს, იმ წმინდა ეკლესიის კართან იყო, რომელიც წმინდა ორმოცი მოწამის სახელზე იყო დაფუძნებული. ამიტომ, მართებული იყო, რომ ამ ახოვან ორმოც წმინდანს მიმსგავსებოდა იგი.

და როდესაც ქალაქის გარეთ გამოიტანეს წმინდანის წმინდა სხეული, აიტანეს იმ ადგილას, რომელსაც “საგოდებელი” ეწოდება, რადგან იქ არის ქალაქის ადამიანთა საფლავები. იქ გადმოიღეს იგი ურმისგან და დადეს მიწაზე. შემდეგ მოიტანეს შეშა, თივა და ნავთი, რაც დაასხეს წმინდა სხეულს, და დაანთეს ცეცხლი, სანამ არ დაწვეს წმინდა მოწამის ხორცი იმ ადგილას, რომელიც არის ქალაქის ციხის აღმოსავლეთით (და რომელსაც ჰქვია “დილეგი”), კლდის პირზე, რაც არის პიტალო კლდე იმ დიდი მდინარისა, აღმოსავლეთით რომ ჩაუდის ქალაქს (მისი სახელია მტკვარი). ხოლო ქრისტიანთაგან არავის მისცეს უფლება იმ ადგილას მისვლისა, სანამ არ დაასრულეს წმინდა მოწამის ხორცთა დაწვა, ხოლო წმინდა მოწამის ძვლები, რომელთა დაწვაც ვეღარ შეძლეს, მოკრიბეს ცხვრის ტყავში, მაგრად შეკრეს და ჩაყარეს

იმ დიდ მდინარეში, ქალაქის ხიდის ქვევით, რომელზეც აღმართული იყო ხიდის პატიოსანი ჯვარი. და გახდა წყალი მდინარისა ამ წმინდა ძვლების სამოსელი, გარს შემოეხვია რა მათ, სიღრმე წყლისა კი - წმინდა მარტვილის საფლავი, დაუდევრად რომ არავინ შეხებოდა მათ.

ამგვარად იმოქმედეს ქრისტესმბრძოლებმა, და ასე იასპარეზა კარგი ასპარეზობა ამ ნეტარმა.

მაშინ დაიდრა ქალაქის ქრისტიანთა სიმრავლე, განისორეს მატ ტირანთა შიში და ყველანი გადიოდნენ იმ ადგილას, სადაც დაწვეს წმინდა მოწამის ხორცი; მოხუცები მორბოდნენ თავიანთი ჯოხებით, კოჭლები - ხტომით, როგორც ირმები. ჭაბუკები - სირბილით, ბავშვები ერთიმეორეზე შეჯახებით, ქალები კი მსგავსნი იყვნენ იმ წმინდა მენელსაცხებლებებისა, რომლებსაც სირბილით მიჰქონდათ სურნელუბანი ჩვენი ღვთის ქრისტეს წმინდა საფლავთან. ნამდვილად იყვნენ ესენიც მათი მსგავსნი, რადგან მირბოდნენ ცრემლით და თან მიჰქონდათ ტავიანთი ხელით სანათები და საკმეველი. ყველანი სიხარულითა და ქრისტესადმი მადლობით მიდიოდნენ, იღებდნენ იმ ადგილის მიწას, მიჰყავდათ სენთაგან შეპყრობილები ბევრი, რომლებიც იმავე დღეს იკურნებოდნენ, ყოვლადძლიერმა ღმერთმა კი უფრო მეტად გამოავლინა თავისი ძალა, პატივი მიაგო თავის წმინდანს და აჩვენა საკვირველი ნიშანი, რათა ყველას სცოდნოდა, რომ ქრისტესმოწამეა იგი.

როდესაც შელამდა ის დღე და იყო პირველი საათი ღამისა, გადმოავლინა უფალმა იმ ადგილას მოელვარე ვარსკვლავი, როგორც ცეცხლის ჩირაღდანი, რომელიც ხანგრძლივად იდგა იმ ადგილას, სადაც დაწვეს ქრისტეს ნეტარი მოწამე, და იდგა იგი ჰაერთა ზევით ვიდრე იმ ღამის სამ საათამდე, ანდა უფრო მეტ ხანს, გამოსცემდა რა ბრწყინვალეობას, თუმცა არათუ ამქვეყნიური ცაცხლის მსგავსად, არამედ როგორც საშინელება ელვისა, რასაც ხედავდა ყველა მოქალაქე, მათ შორის ის მსაჯულიც, მთელი ხალხი, ქალაქის მკვიდრი ქრისტიანები, ყველა სარკინოზი და სხვა მხრიდან მოსული მწირები. ხანგრძლივად ხედავდნენ ისინი თვალის გუგებით, სანამ არ შერცხვათ მოძალადეებსაც და მივიდნენ მსაჯულ ამირას მსახურთაგანნი ვინმე იმ ადგილის სანახავად, რადგან იფიქრეს, იქნებ ქრისტიანებმა აანთეს იმ ადგილას სანათიო. და როდესაც უახლოვდებოდნენ იმ ადგილს, ნახეს, რომ ჰაერთა ზევით მალდებოდა ვარსკვლავი და ვერ მიდიოდნენ იმადგილთან, რადგან საღვთო შიშმა შეიპყრო ისინი.

და კიდევ, მეორე ღამეს უფრო მეტადც გამოსცა წყალმა გასაკვირველი სინათლე და მოჩვენება ეგონათ რა მათ მიწაზე და ჰაერის ქვეშ [გამომკრთალი] ზეციური ცეცხლი, უნდოდათ ამ საკვირველებათა დაფარვა, თუმცა წყლებმა ვერ შეაკავეს იგი და ვერ ჩააქრეს ვერც მლელვარე ტალღებმა, და იმ სიღრმეებში, სადაც ჩაყარეს სანატრელი მოწამის ღვთივპატივცემული ძვლები, ხიდის ქვეშ, ამობრწყინდა სინათლეები სვეტების მსგავსად, როგორც ელვანი, რომლებიც ასევე ხანგრძლივად იდგნენ და განათებული იყო მდინარის კიდეების ირგვლივ კლდე, კბოდე და ხიდი, ზემოდან ვიდრე ქვემოდდე, რასაც კვლავაც ქალაქის მთელი სიმრავლე ხედავდა, რათა ყველას ერწმუნა, რომ ჭეშმარიტად იესო ქრისტეს, ღვთის ძის მარტვილი იყო იგი, და შეეცნო ყველას, ქრისტეს მორწმუნესაც და ურწმუნოსაც, რომ წეშმარიტია უფლის სიტყვა, რაც თქვა მან: “მე თუ ვინმე მსახურებას გამიწევს, პატივს მიაგებს მას ჩემი მამა, რომელიც არის ცათა შინა” (ი. 12.26), და თუ ხრწნად ხორცზე ამდენი პატივი უკვე აჩვენა მან, რამდენად უფრო მეტად იხილავენ მას, მართალთა უხრწნელად აღდგომისას, დიდებითა და პატივით გვირგვინოსანს

ანგელოზთა შორის და [რაოდენ] შერცხვებით თავიანთი უგუნური სიშლეგის გამო იმათ, რომლებმაც ქრისტე უარყვეს და მის წმინდანებს გვემდნენ, დევნიდნენ და სპობდნენ (ხოლო უფალი ცათა შინა შეიწყნარებდა).

ახლა კი, საყვარელო, გვმართებს ჩვენც, რომ ამიერიდან კიდევ უფრო მეტად განვიკუთვნებდეთ სანატრელ პირველმოწამეებს, რომ ამ ხილული ახალმოწამის კვალობაზე იმ პირველებისა ვირწმუნოთ და ვთქვათ ნეტარი დავითის სიტყვა: “მვირფასია უფლის წინაშე მისი წმინდანების სიკვდილი” (ფს. 115.6), რადგან მას შეჰფერის დიდება აწ და მარადის და უკუნითი-უკუნისამდე. ამინ.

მეოთხე თავი წმინდა მოწამე აბოს ქება

ახლა მოდით, ქრისტეს მორწმუნენო, და ვიდლესასწაულოთ ამ ახალი წმინდა მოწამის ხსენება, რომელიც ჩვენდა მეოხად მოგვანიჭა ქრისტემ მთელ ამ ჩვენს ქართლის ქვეყანას, დიდი სიხარულით გავხსნათ ჩვენი გულისა და გონებათა საუნჯენი, მხიარული სახითა და წრფელი ენით ვაქოთ მისი კეთილმოღვაწეობა და ვთქვათ:

გიხაროდეს, სანატრელო მოწამეო, უფლის მიერ, რადგან შენ, ჩვენი მაცხოვრის უკანასკნელი მშრომელი მეთერთმეტე საათისა, დღის მშრომელებთან ერთად ადრე ამდგართ შეესწორე და მათთან ერთად მათ საზღაურს არ დააკლდი.

გიხაროდეს, მოწამეო, უფლის მიერ, რადგან შენ მიემსგავსე უკანასკნელ მოციქულ პავლეს მამისეულ რჯულთა და მოძღვრებათა უკუგდებით და, მის მსგავსადვე, ქრისტეს, ღვთის ძის აღსარების გამო თავი მოგკვეთა.

ახლა კი ღირსეულად ვინ შეგაქებს შენ, ჭემმარიტად საქებს? მსურს, რომ გაქო შენ, ყოვლედქებული ქრისტესმოწამეო, მაგრამ ვერ ვბედავ, რადგან ჩემს გონებაზე მეტად ამაღლდა შენი სათნოებების ქება. ამასთან, მეშინია მე დადუმებისა, რადგან სანატრელი ქრისტესმიერი სიყვარულით შემიყვარე მე, სანამ ჯერ კიდევ იყავი ამ ჩვენს სოფელში, ახლა კი, შენს საქებად ჩემი ენის შეჩერებით იქნებ შეჩერდეს შენი ჩემს გამო მეოხებითი მოღვაწეობა ქრისტეს მიმართ. ახლა, შენგანვე ქრისტესმიერი მადლის მიღებით, ჩემი ძალისამებრ შეგაქებ შენ, მშვენიერებით შემკული ქრისტეს მიერ.

გიხაროდეს, გიხაროდეს, სანატრელო მოწამეო, უფლის მიერ, რადგან შენ ქრისტეს თვითმხილველი და ხელითმსახური წმინდა მოციქულების ნეტარება სარწმუნოებითა და სიმხნისმიერი აღსარებით უნახავად მოიპოვე.

რადგან შენ ზეცათა მამამ თავისი მხოლოდშობილი ძის მიერ გვირგვინი დაგადგა და სულიწმინდის მადლით აგავსო.

შენ ძემ მამის მიერ შეგიწყნარა და სულიწმინდამ გადიდა.

შენ სულიწმინდამ შეგიყვარა და მამასთან და ძესთან თავისი ერთობით პატივი მოგაგო და ბრძოლაში გამარჯვებულად გამოგაჩინა.

შენთვის გაუკვირდა ანგელოზთა მწყობრს, რადგან როგორც უხორცომ დაითმინე ქრისტესთვის სიკვდილი.

შენთვის ხარობენ მამათმთავარნი, რადგან ნეტარმა აბრაამმა ქრისტეს გამო თავის წიაღში მიიღო თავისი შთამომავალი, რომელიც მიიღო მან თავის კარავში და მისგან მრავალი ერის მამად გამოჩნდა.

შენ ქრისტეს მოწაფეებს ნაყოფად გაუხდი და მოციქულებს - მოწაფედ.

შენ ზეცის მეუფის წიგნში მოწამეთა შორის სახელით დაიწერე და მარტვილებთან ერთად გვირგვინოსანი გახდი.

შენ აღმსარებლებთან ერთად განწესდი და მართლებთან ერთად იდიდები.

შენთვის დიდად გვიკვირს ჩვენ, წმინდაო მოწამეო, რადგან მეფობის ამ დროში ისმაიტელთა განდიდებისას შენ ნებსით აირჩიე სიმდაბლე ქრისტესთვის, მახვილით შენარჩუნებული რჯული უარყავი, ჭეშმარიტი აღიარე და ჯვარცმულს ეცი თაყვანი უფლად და ღმერთად.

საიდან ან ვისგან ისწავლე ქრისტესთვის ესოდენი შემეცნებლობა? რომელმა საკვირველებამ აგიყვანა შენ სასუფევლის დიდებამდე?

შენ ჭეშმარიტად მიემსგავსე მარჯვენა ავაზაკს, რადგან გყავდა შენც ერთი ვინმე, შენთან ერთად შეპყრობილთაგანი, ქრისტიანთა შვილი, რომელიც გაშორებული იყო ქრისტესგან და მიდევენებული უცხო რჯულს, მაგრამ კვლავ ქრისტეს აღსარების გამო შენთან ერთად განისჯებოდა, თუმცა საბრალო კვლავ დაბრკოლდა და დაეცა, რადგან სიკვდილის შიშით ეს საწუთრო შეიყვარა და ის საუკუნო დაღუპა; აიტაცა იგი ბოროტმა მტერმა და ქრისტეს ცხვარი ნამგლევი გახდა, ვინაიდან გაშორდა იგი კარგ მწყემსს და ქრისტეს ძლიერების კვერთხი თავის ხელთაგან გააგდო; ამიტომაც დამარცხდა იგი და განიდევნა გონიერი ცხვრების სამწყსოსგან, შენ კი სანატრელო მოწამეო, იმ კვერთხით - თავისი ჯვრით დაგიფარა ქრისტემ შენი მისდამი ძლიერი სარწმუნოების გამო.

შენ იმ ავაზაკს შეესწორე სარწმუნოებით და სამოთხეში განწესდი.

შენ ქრისტეს ჯვრით სამოთხის კარი გააღე და მცველმა ქერუბიმებმა, ცეცხლის მსგავსებმა, ვერ გამოგკითხეს, თუ ვინ ხარო.

და რაღა ვთქვა უფრო მეტად, რადგან “უფალმა ივნო ჩვენთვის; უდანაშაულომ დამნაშავეთათვის” (I პეტრე 3.18) დაღვარა თავისი უბიწო სისხლი, ხოლო შენ გადაიხადე ვალი, რადგან შენც დაღვარე შენი სისხლი მისი სიყვარულისთვის. ამიტომაც გამარჯვების გვირგვინით შეგამკო შენ და თავისი მამის სასუფეველში დამკვიდრებულად გამოგაჩინა.

შენ გამო, წმინდაო მოწამეო, ქრისტეს სიყვარული ჩვენდამი და ჩვენი მისდამი სარწმუნოება კვლავ განახლდა, რადგან შევეერიეთ უცხო ხალხს, ქრისტესგან განდგომილს რჯულით, ამ საწუთროს მოყვარე ერს, ღვთის ძისადმი ურწმუნო მოდგმას, ჩვენი სარწმუნოების მაგინებელთ, რომლებსგანაც ვისწავლეთ მათი საქმენი და მათდამი ბაძვით ჩვენს გულთა წადილს ვემონებოდით, როგორც თითქოსდა ქრისტესაგან უიმედონი და საუკუნო ცხოვრების დამვიწყებლები, ხოლო ახლა შენ მიერ კვლავ მოგვეახლა ქრისტე და კვლავ შევიმეცნეთ ჩვენ მისი შიში და სიყვარული მისი, და ღირსნი გავხდით მისი მადლისა, მისი [ჩვენდამი] სიყვარულისა და წყალობისა ყოველდღიურად მრავალი ნიშნისა და კურნების ჩვენ შორის გამოვლინებით.

შენ მახვილითა და ცეცხლით შენმა უგუნურმა შემწირველებმა ალზე მეტად გაგაბრწყინეს, რადგან ვერ შეიცნეს უცნობობმა უფლის სიტყვა: “იყოს ისე, რომ ყველას, ვინც დაგხოცავთ თქვენ, ეგონოს თითქოს მსხვერპლი შესწირა ღმერთს” (ი. 16,2). ჰოი უგუნურება და უმეტესი უგუნურება მათი, რადგან შენ, რომელსაც თავდაპირველად არავინ გიცნობდა, თუ ვინ იყავი ანდა რომელი ერისგან ან რომელი ხალხისგან, ანთუ რომელი რჯულით ცხოვრობდი, ახლა უკვე მათდა უნებურად წარმოგაჩინეს ქრისტეს გაცხადებულ აღმსარებლად და ყველამ მარტვილად შეგიცნო.

შენ პატივი მოგაგო ყველა ქმნილებამ, რადგან მოწამეა ცა შენი სიმართლისა უცხო ცეცხლის გამოვლინებით იმ ადგილზე, სადაც შენ, ცეცხლით დამწვარი, შეიწირე როგორც უბიწო კრავი.

შენ მიწამ წმინდა და სათნო მსხვერპლად მიგძღვნა ღმერთს შენი პატიოსანი სხეულის დაწვით, რადგან გაგიხდა იგი შენ როგორც აბელის, ენუქის, აბრაამის და ელიას საკურთხეველი, რომლებიც სრულადდასაწველ კრავებს სწირავდნენ ღმერთს, და კიდევ, ადგილი შენი სამსხვერპლოსი მიემსგავსა აარონ და ზაქარია მღვდლების სასაკმევლეს, რადგან ცეცხლის ნაკვერცხლებზე საკმეველთა სურნელებისებრ ადიოდა უფლისადმი წმიდათა წმიდაში, ზეცის საკურთხეველისკენ მაგ შენს ხორცთა [სურნელება].

შენ მიგიღეს მაგ ნაკადულებმა როგორც ქრისტეს მარტვილი, ხოლო ქრისტე ღმერთმა სიღრმეთა სიბნელე ზეცის სინათლით გააბრწყინა.

შენ შენმა ნათესავეებმა გაგიუცხოვეს და გაგაგდეს, ხოლო ქრისტემ ისმაიტელთა შორის, როგორც ვარდი ეკალთაგან, გამოგარჩია და მიგძღვნა თავის ეკლესიას.

შენ, ეგ ველური ზეთისხილი, აგილო ქრისტემ და თავის სამკვიდრებელ ყვავილნარში კურთხევის ნაყოფად დაგრგო და შენი სარწმუნოების ნაყოფით ახარა ეკლესიას, რომელშიც იშვებენ ქრისტეს მორწმუნეები და ნეტარყოფენ შენს დიდებულებას, შენს მოღვაწეობას, შენს სიმხნეს, შენს მარტვილობას, შენს გვირგვინოსნობას.

როგორ გაქებდე შენ, ბრძოლისმძლეველო წმინდა მოწამეო, რადგან შენ, ეგ ახალი ქრისტესმორწმუნე, ჩვენს მოძღვრად გახდი; სწავლულნი უფრო მეტად ცნობიერპყავ, შერყეულნი უფრო მეტად განამტკიცე, განმტკიცებულნი განამხიარულე, წარმართნი წადიერპყავ

ქრისტესადმი დასამონებლად, შენი მარტვილობის სახსენებელი ჩვენ დაგვიტოვე, შენი სახელის ყველასათვის საუწყებლად მქადაგებელნი გავხდით.

ახლა ვევედრებით ყველანი შენს ქრისტესმოწამეობას: მეოხად იყავ წინაშე ყოველთა მაცხოვრისა ჩვენ ყოველთათვის, რომლებიც აღვასრულებთ შენს სახსენებელს და ვადიდებთ მამას, ძეს და სულიწმინდას აწ და მარადის და უკუნითი-უკუნისამდე. ამინ.

ძველი ქართული ტექსტი ახალ ქართულზე თარგმნა ედიშერ ჭელიძემ

“საეკლესიო ბიბლიოთეკა”, ტ. 1, 2008 წ. თბილისი